

מסורת הש"ס

(א) ג"א אחך א"ל אחי קא
מחייך, (ב) ממוחז (ג:)
(ד) גרסות זו: זע"ש
(ה) 'עמש' בס"ד על ג"א
גרסות זו: דמלוה להסביר,
(ו) לקמן כטו, (ז) [תוספתא]
שבת פ"ח ה"ט [מסכת]
ג"א, (ח) [תוספתא שבת
פ"ח ה"ב], (ט) [מסכת]
שבת פ"ח ה"ט [א], [שם],
(י) לקמן יג, (יא) [מסכת]
קדוה, (יב) [ועי' תוספתא
ב"מ ג:] ד"ה מדברי שמיא
[וכ']

תורה אור השלם

1. וְהָיָה הַלֵּךְ לַפְּנֵי יוֹמָם
 בְּעוֹזֵב יָדָיו לִנְחֹלָם
 הַדָּרֵךְ וְלִזְלִילָהּ בְּעוֹזֵב יָדָיו
 לְהֵאָרֵץ לָהֶם לָלֶכֶת יוֹמָם
 שְׁמוֹתָ יָדָיו
 לִּלְקוֹתָ:
 2. הֲיִשְׁמַר אֶת־עוֹלָם וְאֶת־
 מַעֲשֵׂהָ עוֹלָם עֲדָה:
 תְּהִלָּתָם
 3. וְיִאמְרוּ הָיָה לֵשֵׁן יוֹם
 בְּבִטְחָן וְשֵׁן יָדָיו לֹאִמָּם
 מְמַיֵּץ יִדְרֹדוּ לֹאִמָּם
 מֵאֵלֶם אֲמָצִי וְיָדָיו יִעֲבֹד
 צַעֲדֵה:
 4. מִבְּעוֹשֵׁה אֶרֶץ מִצְרַיִם
 אֲשֶׁר יִשְׁכְּחֵם בָּהּ אֶת־
 תַּעֲשֵׂה וּבְמַעֲשֵׂה אֶרֶץ
 כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא
 אֹתְכֶם שָׁמָּה לָאֶת־עֲשׂוֹ
 וּבְחֻמֹּתֶיהֶם לֹא תִלְכֶּם:
 5. וְיִקְרָא יָדָיו
 תַּמָּת
 6. בְּשִׁלּוֹם וְנִחָא
 אֲבוֹתֶיךָ
 וּבְמַלְכֵי־הָרָאשִׁימָא אֲשֶׁר
 הָיוּ לְעַמְּךָ כִּי יִשְׁרְפוּ לְךָ
 וְהָיוּ אֲדוֹן יִסְפֹּד לְךָ כִּי
 דָּבָר אֲנִי בְּדוֹרָתָא דְּהָא
 רִבְמוֹתָא דְּהָא

הגהות הב"ח

- (א) תום' ד"ה ואי וכו'
רבי יהודה דהתם דלא:
(ב) בא"ד בדאורייתא
דלאו מק:

לעזי רעס"י

לייטוג"א. חסה.
רפנ"א. צנון.
קושטנטני"ה. אסטנבול
(עיר בתורכיה).
אפוגרימ"ט
[אישיריטי"ר]. לכרות את
מיתרי הברך.

מוסף רש"י

הא בזוטרי. יפין (ברכות
:13). שורפין על
המלכים. שמתו, מטתן
וכלי תשמישן, ואין בהן
משום דרכי האמורי
(סנהדרין :ב).

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

יג.

עין משפט
נר מצוה

א [טוֹשֶׁעַ יִד כִּי רָפָה
סַעֲיָן צ צִהָגָה]:
לֹא ב מִי פִי מֵהִלְכוֹת
דְּעוֹת הִלְכָּה [ו] ט:
לֶח ג ד מִי פִי מֵהִלְכָּה
אֲבָל הִלְכָּה כו ופִּי צ
מֵהִלְכָּה מִלְכִּים הִלְכָּה א טוֹר
שֶׁע יִד כִּי שָׁמָּה סַעֲיָן א
וְצִרַב אֲלַפִּס עוֹר צִמוּעַד
קָטָן דָּף רַצָּב]:

רבינו חננאל

תגפרדה חבילתי. אונקלס
 בך קלינקוס אייגור שר
 קיסקר גונגה דורמא
 גביריה משינו בקרא
 שדור
 איירנה ואמר להו לא
 יתימרו לאמי אבר
 אימא לכו מילתא
 בעלמא נפרא נקט נורא
 אפאפירא שהוו פחות
 ממנמי האברא לפניו
 אפאפירא לרובא דוכסא
 הלגונמא הגמנוא לקוטא
 קומא אהו העקר מי קומא
 אבראבקה קמי חד אמור ליה
 אמר להו לא בשימרא
 דתנחבו ו' הולך לפניכם
 יום וגו' יש אומה
 כסותם אגיוור הדר
 שדור וכו'. יאמר ה'
 שלה יש גרים בבטן
 שדור שנים אדא חדה
 אגאנוטניטוס רבי שלא פסק
 משלמנה לא חזות לה
 קישות קישארים קטנים
 צנון: מתנ' יום
 הליהודי ור' מותיה בדר
 מאיר וזממני אברמים
 כל מיתא שאן בה שרפה
 ש"מ דרפה חוקת
 עבדות כוכביה אי
 חדה את תניא שדור
 המלכילי את מדרכי
 האמורא אן היכי שרפי
 דבוחקיתיהם לא תלכו
 דכרלי עלמא
 שרפה לאו חוקת עבדות
 כוכביה אי חשיבא
 חדה בלעיו ר' מאיר
 שסבר לא שנא מיתא
 שרפה לא שנא אמר
 שאן בה שרפה חשיבא
 פלחי לה לעבדות
 כוכביה ורבנן כברי
 בה שרפה כלומר
 מיתא אדם חשוב שיה
 שרפה פלחי לה לעבדות
 כוכביה מיתא שאר בני
 שאן בה שרפה לא
 חשיבא להו ולא פלחי לה
 לעבדות כוכביה: גופא
 שרפון על המלכילי
 מדרי האמורא שגמר
 בשלום תמות ובמשפוח
 וגו'. וכש
 שרפון על המלכילי
 כ שרפון על הנשיאים
 ומה שרפון עליהם
 מיטות וכל כלי תשמישן
 ומעשה ומת וכן מגילא
 ושרפון עליו
 אונקלס
 בשבשים מלו
 שרפון על המלכילי
 ואוקמי' כסות שהיה רבי
 עליו ומקשי' ובהמה
 שהוהיה אי שרפון עליו
 תניא עיקור שיה

והפרדה חזילה. אהבתנו שנקשרה נפש בנפש: **גונדא.** גדול:
ניפויורא נקטו נורא **לאפיפויורא.** נטול ומוליך האבוקה לפני אפיפויור.
כולן מיני שררה הן זה למעלה מזה: **קומא.** מלך: **שני** גיים כחב
וקרינן גיים: **אנטונינוס** ורבי. זה בא מעשו זה בא מיעקב: **חורס.**

לַיִתּוּבֹא בַלַּע"ז: אָנוּ. רַפְנ"א
בַּלַּע"ז: חִימוֹךְ וְהִפּוּךְ מוֹעִילִין לַמַּאֲכָל:
פְּתוּי בָּה. עוֹשִׂין אוֹתוֹ יוֹם אֶד קֶבֶע
כָּל יָמֵי בָנו הַעוֹמֵד חֲתָמִיו: אֲלֵמָּה.
מִדְּלָה תֵּלֵי ר"מ טַעמָא בְּשַׁרְפִּיהָ אֲלֵמָּה
לֹא חָק הַעוֹבְדֵי כּוֹכְבֵּי הוּא לֵשׁ
עֲבֻדֹת כּוֹכְבִּים: וְרַבָּנָן. דְּתָלוּ טַעְמֵיהוֹן
בָּה קֶבֶע חֲסִידָה לֵשׁ: לֵשׁ: וְלֹא מִדְּרַבֵּי
הָאֲמֹרִי. אֲשֶׁר מִדְּרַבֵּי הָאֲמֹרִי לְחוּשׁ
לֵלָה תַּעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיהֶם (שְׁמוֹת כג):

חַשִּׁיוֹנָא הוּא. מִי שְׁוֹרְפִין עָלָיו מֵרָחֵק
שְׂמִיתָמוּ חֲשׂוֹנָה לֹאס חַשִּׁינָא לֹאס הַמִּיתָה
שֶׁרָפוּ עָלָה וּפְלָחִי לַעֲבֹדָתָהּ כּוֹכְבִּים:
בְּשֵׁלוֹס חַמּוֹס. בְּזִדְקִיָּהוּ כְּתִיב: שְׁבָעִים
מִנֶּה לֹרִי. מִשְׁמַע הַכֶּכֶף שָׂרָף. לֹרִי
מִשְׁקֵל שֶׁל לֹר וְהוּא כ"ה סְלֵעִים וְהִסְלַע
ד' לִינִיִּים וְהַדְּלִיר הוּא מִשְׁקֵל אֶחָד
קוֹשֶׁט־נִיזִי"ה: שְׁבָעִים מִנֶּה. כְּלִי
תַּשְׁמִישׁ הָיוּ שְׁוִין שְׁבָעִים מִנֶּה: וּמִיָּדִי
אַחֲרִינָא לֹא. מִפְּסָדִינָן אֲלֵא כְּלִי
תַּשְׁמִישׁוֹ: עוֹקְרִין. בְּהִמָּה. הַגִּידִין
בְּזֶד שֶׁל פְּרַסְמוּיָה עוֹקֵר וְחוֹמֶךְ
אַפּוֹרִימִיטִן בְּזַע"ז: בְּסוֹס שֶׁרֶב
עָלָיו. דְּהוּא כְּלִי תַּשְׁמִישׁ: עֵיקוֹר
שֵׁשׁ בֶּה טְרִיפָה. שֶׁהַבְּהֵמָה נִטְרַפָּת
בּוֹ אֲסוֹר לַעֲשׂוֹתוֹ וְאֵף עַל פִּי
שֶׁאֵין סוֹפוֹ לִיהְנוֹת מִמֶּנָּה אֲסוֹר
לְגָרוֹס לְבָהֳמָה טְרִיפוֹת בְּיָדִים:

מנשר

נתפרדה חבילה אונקלוס בר קלונימוס
איג'יר שדר קיסר גונדא דרומאי אבתריה
משכינהו בקראי איג'ור הדר שדר גונדא
דרומאי [אחרינא] אבתריה אמר להו לא
וימרו ליה ולא מידי כי הוו שקלו ואזלו אמר
להו אימא לכו מילתא בעלמא נפיורא נקט
נורא קמי פפיורא פפיורא לרוכסא דוכסא
להגמונא הגמונא לקומא קומא מי נקט
נורא מקמי אינשי אמרי ליה לא אמר להו
הקב"ה נקט נורא קמי ישראל דכתיב יוה'
הולך לפנים יומם וגו' איג'ור [כולהו] הדר
שדר גונדא אחרינא אבתריה אמר להו לא
תשתעו מידי בהדיה כי נקטי ליה ואזלו
הוא מזוהתא [דמנחא אפתחא] *איתבי ידיה
עלה⁶ ואמר להו מאי האי אמרו ליה אימא
לן את אמר להו מנהגו של עולם⁷ מלך
בשר ודם יושב מבפנים ועבדיו משמרים
אותו מבחוץ ואילו הקב"ה עבדיו מבפנים
והוא משמרן מבחוץ שנאמר ד' ישמרו
צאתך ובוואך מעתה ועד עולם איג'ור ימו
לא שדר בתריה⁸ ויאמר ד' לה שני גוים
בבבבך⁹ אמר רב יהודה אמר רב¹⁰ אל תקרי
גוים אלא גיים זה אנטונינוס ורבי שלא פסקו
מעל שולחנם לא חזרת ולא קישות ולא צנן
לא בימות החמה ולא בימות הגשמים דאמר

הפך מאכל קישות מרחיב מעיים והא תנא
שמן קישואין מפני שקשין לגופו של אדם
כי הא בזוטר: יום הלידה ויום המיתה:
תה שיש בה שריפה ולא שנא מיתה שאין
ת כוכבים אלמא שריפה לאו חוקה היא
ה היא והא תנאי שורפין על המלכים ולא
אגן היכי שרפינן והכתוב יבוחקותיהם לא
חוקה היא אלא חשיבותא היא והכא בהא
תה שיש בה שריפה ולא שנא מיתה שאין
כוכבים ורבנן סברי מיתה שיש בה שריפה
בה שריפה לא חשיבא ולא פלחי בה גופא
משום דרכי האמורי שנאמר בשלום תמות
וגו' וכשם ששורפין על המלכים יכך
שורפין על המלכים מיסתן וכלי תשמישן
ליו אונקלוס הגר שבעים מנה צורי והאמרת
כלי תשמישן אימא בשבעים מנה צורי ומידי
המלכים ואין בו משום דרכי האמורי אמר
רמיה טהורה לא והתנאי עיקור שיש בה
ה מותר ואיזהו עיקור שאין בה טריפה
המנשר

[illegible]